

Az onkológiai ellátás országprofiljai az Európai Unióban

Európai Bizottság, 2023. február 1.

Kulcsszavak: népegészségügy, rákos megbetegedések, onkológia, országprofilok, Európai Unió

Forrás Internet-helye: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hu/ip_23_421

Factsheet - EU Cancer Plan: where are we now? (Last updated on: 31 January 2023):

https://health.ec.europa.eu/system/files/2023-02/ncd_eu-cancer-plan_factsheet_en.pdf ;

Country Cancer Profiles:

<https://cancer-inequalities.jrc.ec.europa.eu/country-cancer-profiles> ;

OECD (2023), EU Country Cancer Profile: Hungary 2023, EU Country Cancer Profiles, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/ccaf0398-en> (20 p.):

[https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/ccaf0398-](https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/ccaf0398-en.pdf?expires=1675941421&id=id&accname=guest&checksum=5DE4CBB5669414CE4B5EFB351C570432)

[en.pdf?expires=1675941421&id=id&accname=guest&checksum=5DE4CBB5669414CE4B5EFB351C570432](https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/ccaf0398-en.pdf?expires=1675941421&id=id&accname=guest&checksum=5DE4CBB5669414CE4B5EFB351C570432)

Az *Európai Bizottság* és a *Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD)* a rákellenes világnap (február 4.) alkalmából bemutatta az európai Rákegyenlőtlenségi Regiszter keretében készült **első rákügyi országprofilokat** az összes uniós tagállamra, Norvégiára és Izlandra vonatkozóan.

A profilok azt mutatják, hogy az uniós országok 2018-ban jelentős összeget, közel **170 milliárd eurót** fordítottak **rákkezelésre**. Egy másik fontos megállapítás, hogy továbbra is messze a **tüdőrák** a **legtöbb halálos áldozatot követelő** daganatos betegség. A profilok arra is felhívják a figyelmet, hogy a rák okozta halálozási arányok tekintetében **az uniós országok között és azokon belül jelentős egyenlőtlenségek** mutatkoznak. Ez részben azzal magyarázható, hogy eltérő a rák kockázati tényezőinek való kitettség, ugyanakkor az is szerepet játszik, hogy az egészségügyi rendszerek eltérő mértékben képesek időszerű és ingyenes hozzáférést biztosítani a korai diagnózishoz, valamint a magas színvonalú rákkezeléshez és -gondozáshoz. A profilok azt mutatják, hogy a kihívások azonosítása és a bevált gyakorlatok tagállamok közötti megosztása segítheti az országokat a rák terén mutatkozó egyenlőtlenségek felszámolásában.

A profilokat 2023. február 1-én, az európai rákellenes terv keretében tartott, a Bizottság és az Európai Unió Tanácsának svéd elnöksége által közösen szervezett *„Egyenlőség, kiválóság és innováció: modern rákgondozás mindenki számára”* című magas szintű rákügyi konferencia keretében mutatták be első alkalommal.

A rákügyi országprofilok további megállapításai

- A szív- és érrendszeri betegségek után a rák a második halálozási ok az EU-ban az összes haláleset 26%-ával.
- Az országok között csaknem kétszeres a különbség a rák okozta halálozási arány tekintetében, és a nemek között is jelentős eltérések mutatkoznak a rákos megbetegedések okozta elhalálozások tekintetében.
- A rák okozta mortalitás terén széles körű társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek is tapasztalhatók. Ezen egyenlőtlenségek részben annak tulajdoníthatók, hogy a lakosság eltérő mértékben van kitéve olyan kockázati tényezőknek, mint például a dohányzás, az elhízás, a káros alkoholfogyasztás vagy a légszennyezés. Általánosságban elmondható, hogy a kockázati tényezők gyakoribbak a férfiak, valamint az alacsony jövedelmű és alacsony iskolázottságú csoportok körében.
- Az uniós országok eltérő kihívásokkal néznek szembe a rákos betegek magas színvonalú gondozása terén. Egyes országok jól felszereltek, de hiányzik a képzett egészségügyi személyzet, más országokban ellenben sok a képzett orvos, de nem rendelkeznek sugárterápiás berendezésekkel.
- Az elmúlt években nőtték a megelőzésre fordított kiadások. Ez azonban az még mindig csak az egészségügyi összkiadások 3,4%-át teszi ki.

Uniós szintű küzdelem az egyenlőtlenségek felszámolása céljából

A Bizottság rekordidő alatt már számos intézkedést valósított meg az európai rákellenes terv keretében. Legutóbb január 23-án elindította a rákgyógyászatbeli képalkotásra vonatkozó európai kezdeményezést, hogy támogassa az egészségügyi szolgáltatókat, kutatóintézeteket és innovátorokat abban, hogy maximálisan kiaknázzák az innovatív, adatközpontú megoldásokat a rákos betegek kezelése és gondozása céljából.

Az új, uniós finanszírozású rákszűrési rendszer kulcsfontosságú eleme a rákszűrésről szóló 2022 decemberében elfogadott új tanácsi ajánlás, amelynek célja, hogy az emlő-, méhnyak- és vastagbélrákszűrést a jogosult európaiak 90%-a számára biztosítsa, és amely a szűrést a tüdő-, prosztata- és bizonyos körülmények között a gyomorrákra is kiterjesztette.

Az elkövetkező évben több mint 30 fellépés megvalósításával folytatjuk a munkát. A fő kezdeményezések között a Bizottság tanácsi ajánlásra irányuló javaslatot fog előterjeszteni a védőoltással megelőzhető rákos megbetegedésekről, ezzel egyidejűleg pedig aktualizálja a dohányfüstmentes környezetről szóló 2009. évi tanácsi ajánlást a polgárok dohányzás elleni védelmének fokozása és a dohánymentes nemzedék célkitűzésének 2024-ig történő elérése érdekében.